

HİZMETE ÖZEL

T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI
ANKARA

PER. : 46008895-0130-8925-16/ Per.Pl.Ynt.D. Per.Ynt.Ş.

19 Ocak 2016

KONU : Tecrübeli Pilotların Bünyede Muhafazası.

GENELKURMAY BAŞKANLIĞINA

- İLGİ: (a) 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu.
(b) 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.
(c) 4678 Sayılı TSK'da İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hk. Kanun.
(ç) 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu.

1. İlgili (a) Kanun'da 2012 yılında yapılan değişiklikle yükümlülük süresi subay ve astsubaylar için 10 yıla düşürülmüş ve söz konusu Kanun'un 113'üncü maddesi gereği pilotlar için yükümlülük süresi pilotaj eğitim süresinin iki katı kadar uzatılarak yaklaşık 13 yıl olarak belirlenmiştir. Söz konusu değişikliğin ardından, 2012-2014 yılları arasında Hava Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan toplam 251 pilot emeklilik ve istifa yoluyla sistem dışına çıkmıştır. Yapılan bu değişikliğe bağlı olarak emeklilik/istifa dönemi sonrasında Hava Kuvvetlerinde önemli derecede tecrübeli pilot kaybı meydana gelmiştir. 2014 yılında ilgili (a) Kanun'da tekrar düzenleme yapılarak pilotların yükümlülük süresi pilotaj eğitim süresinin üç katı kadar uzatılarak mecburi hizmet süresi yaklaşık 15 yıla çıkarılmıştır.

2. Hava Kuvvetleri Komutanlığı için "**Pilot/Sandalye Oranı**" çok önemli bir **kuvvet çarpanıdır**. 2012-2014 yılları arasında emeklilik ve istifa yoluyla 251 pilotun sistem dışına çıkmasıyla birlikte mevcut/ihtiyaç duyulan pilot sayısı oranı % 65 seviyesine kadar düşmüştür ve son 10 yıllık pilot kayıp/kazanç durumları göz önüne alındığında, ihtiyaç duyulan pilot miktarına 2025 yılına kadar ulaşamayacağı değerlendirilmektedir.

3. Günümüz güvenlik ortamındaki değişiklikler ve bulunduğu konum nedeniyle Türkiye, tehditler bakımından simetrikten asimetriğe kadar değişen ve kısa süre içerisinde sıcak bir çatışma alanına dönüşebilecek kritik bir coğrafyada bulunmaktadır. Bu tehdit ve risklerin merkezinde bulunan ülkemizde; Teröristle Mücadele Harekâtı, DAESH'le Mücadele Küresel Koalisyonu Görevleri ile Ege, Karadeniz, Akdeniz, Suriye Muharebe Hava Devriyesi ve Alarm Reaksiyon görevleri kapsamında sıcak çatışma bölgelerine **en süratli ve en hassas müdahalelerde bulunan Hava Kuvvetlerinin harekât etkinliğinin** en üst seviyede olması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu tehdit ve riskler göz önünde bulundurulduğunda, **tecrübeli pilotların bünyede muhafazası bir ulusal güvenlik sorunu** olarak karşımıza çıkmaktadır.

4. Pilotların bünyede muhafazasına yönelik yapılan çalışmalarda; pilotların sistemden ayrılmasına yönelik tespit edilen önemli etkenler aşağıda belirtilmiştir;

a. Sosyal Güvenlik mevzuatında 1999 yılında yapılan değişiklik ile birlikte, mecburi hizmet yükümlülüğünün tamamlanması ile maaşlı emeklilik hakkının kazanılması arasındaki sürenin kademeli olarak uzatılması sonucunda pilotların önemli bir kısmının sivil havacılık sektöründe çalışabilmek için mecburi hizmet yükümlülüğünü tamamladıktan hemen sonra sistemden ayrıldıkları,

HİZMETE ÖZEL

-1-

Bağlantı Noktası : Hv.P.Yzb. Cem UTKAN (Tel.Nu:556 3952)

HİZMETE ÖZEL

b. Hâlihazırda sivil sektörde çalışan tecrübeli bir kaptan pilotun, TSK'da görev yapan bir pilottan yaklaşık 3-4 katı oranında daha fazla maaş aldığı,

c. Sivil havacılık sektöründeki yetişmiş uçucu personele yoğun bir talep olduğu ve önümüzdeki yıllarda bu talebin artmaya devam edeceği değerlendirilmektedir.

5. Hv.K.K.İğindan önümüzdeki beş yılda istifa etmesi muhtemel pilot sayısını gösteren tablo EK-A'da sunulmuştur. Söz konusu tabloda görüldüğü üzere; 2016 yılında ayrılma hakkı kazanacak pilot sayısı 31 iken takip eden yıllarda bu sayı artmaya devam edecek olup, 2017 yılından itibaren her yıl yaklaşık 3 adet muharip filonun pilot sayısına denk düşen filolardaki en tecrübeli uçucu personelin ayrılma riski ortaya çıkacaktır.

6. Hâlihazırda pilot kadro/mevcut oranının kuvvet standartlarında bulunan rakamlara ulaşabilmesi için 190'ı muharip olmak üzere 554 pilota ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut pilot durumu ile ihtiyaç duyulan pilot miktarı çarışması EK-B'de sunulmuştur.

7. EK-C'de sunulan uçuş eğitimi maliyetleri incelendiğinde, harbe hazır bir F-16 pilotunun 3 yıllık göreve tekabül eden eğitim maliyeti 2.068.941 TL iken, aynı pilotun 20 yılda emekli olması durumunda 10 yıl erken alacağı emekli maaşları toplamının 300.000 TL olduğu görülmektedir. Pilot açığını kapatmak için yüksek maliyetler harcanarak yeni bir pilot yetiştirmek yerine, mecburi hizmet süresinin bitiminden itibaren tecrübeli bir pilotun 3 yıl daha sistemde muhafaza edilmesi devlet bütçesine 1.768.941 TL kazanç sağlayacaktır.

8. Hava Kuvvetleri Komutanlığı açısından büyük önem arz eden yetişmiş pilotların bünyede muhafazasının sağlanması maksadıyla 20'nci Hizmet Yılında Maaşlı Emekliliğe yönelik mevzuat düzenlemesinin yanında ikinci bir çalışma başlatılmıştır. Bu kapsamda; mecburi hizmet yükümlülüklerini tamamlamış olan müstafi pilotlar ile sözleşme yapılarak, "**sözleşmeli subay**" statüsünde tekrar TSK'ya hizmet etmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

9. Sonuç olarak; Hava Kuvvetleri Komutanlığının harekât etkinliğinin sürdürülmesi açısından, ulusal güvenliğimizi önemli ölçüde etkileyecek pilot kayıplarının önlenmesi maksadıyla;

a. 20 yıl fiilen görev yapan pilot sınıfı subaylara yaş şartı aranmaksızın maaşlı emeklilik hakkı öngören EK-Ç'de sunulan Kanun değişiklik teklifinin,

b. Pilot sınıfındaki personelden daha uzun yıllar faydalanmak maksadıyla, istifa ederek sistemden ayrılan pilotların sözleşmeli subay statüsünde tekrar çalışabilmelerini öngören ve EK-D'de sunulan Kanun değişiklik teklifinin yürürlüğe girmesi için işlem başlatılması Gnkur.Bşk.İği emirlerine maruzdur.

Arz ederim.

HAVA KUVVETLERİ KOMUTANI NAMINA

(İMZALI)

H. Hüseyin DEMİRARSLAN
Hava Korgeneral
Kurmaya Başkanı

HİZMETE ÖZEL

Bağlantı Noktası : Hv.P.Yzb. Cem UTKAN (Tel.Nu:556 3952)

HİZMETE ÖZEL

EKLER :

EK-A (5 Yıllık Pilot Kayıp Risk Analizi)

EK-B (Pilot İhtiyacı Çalışması)

EK-C (Maliyet Analiz Tablosu)

EK-Ç (20'inci Hizmet Yılında Emekliliğe Yönelik Kanun Değişiklik Teklifi)

EK-D (Sözleşmeli Pilot İstihdamına Yönelik Kanun Değişiklik Teklifi)

NordicMonitor.com